

A HÁROMSZÉKI ARANYKINCS. *)

Szerző jelentése elején megemlékezik egy más aranyleletről, melyet Czófalván találtak 1840-ben, de a melynek egészen más archaeologiai értéke és jelentése volt. Ezután előadja a lelet körülményeit. Háromszékmege délkeleti hajlásában a Romániába vezető Bodza-szoros torkolatában útmunkások találtak különösen bélyegzett és feliratos aranyrudakat a gr. Mikes Benedek kiskoru árvája János tulajdonához tartozó Krászna nevü erdős oldalnak az út felett alig két méterre emelkedő részén. A találók szita-bodzaiz cigányok voltak. Az aranyrudak száma a törvényes vállalat szerint 9 lett volna. A gazdag leleten megosztóván, Brassóban két pénzváltónál, kik a rudak közül egyet fel is daraboltak, beváltottak 120 frtért. De áradozó örömük a hirtelen felgazdagodás felett, az arany árulgatása magára vonta a rendörség figyelmét és gyanuját. Csakhamar vizsgálatra és bünyfenyítő eljárásra vezetett az ügy. Az elaprózott rudakat a brassói kir. törvénysszék lefoglalta. A találók közül a legélelmesebb, ki 6 darabhoz jutott, értesülvén társai esetéről, Urbán András uradalmi jószágigazgató úr közvetítésével 1887 október 29-én beszołgáltatá az ő részébe jutott arany rudakat Háromszékmege központi tiszti karához. Szerencsére e találó (Szava Rudul) arany rudai közül öt kikerülte a kísérletezés végetti földarabolást. A lelet e körülményeinek előadása után szerző rá tér az arany rudak leírásához.

*) Midón Téglás Gábor dévai realiskolai tanár úrnak e czim alatt beküldött jelentését a krásznai aranyleletről közöljük, szerző kegyes engedelmével, de tisztelt olvasóinkra tekintettel, hogy ugyanazon dolgot kétszer is ne legyen kénytelen olvasni, a beccses közleménynek csak a Téglás úr tudományos vélelmére vonatkozó részét közöljük egész terjedelmében, a jelentés első felét csak kivonatosan.

E leirást tisztelt olvasóink megtalálják Dr. Finály Henrik úr értekezésében. Szerző kiterjeszkedik a brassói kir. törvényszék által lefoglalt aranyrudak leírására is, melyek közül kettő került el a szétdaraboltatást. E két rud közül az egyik tisztán névsoros csoporthoz sorozható, de eltér a sepsi-szentgyörgyitől, mert csak négy bélyegből áll, míg amaz hatból. A bélyegsor alkotó elemeit azonban ugyanazon két név alkotja. Az elrendezés következő:

FL. FLAVIANVS PRO SIG. ADDIG. a kalászszal (Téglás úr szerint.) Kétszer azután: LVCIANVS OBR · I · SIG; azután újra az előbbi.

E rud hossza csekélyebb a sepsi-szentgyörgyieknél, mert csak 14 centimeter. A szélesség 20 mm., a vastagság 5 mm. Ez tehát a sepsi-szentgyörgyi példányokét közelíti meg. A súly is azokénak felel meg: 375·15 gr.

A másik ép rud hossza szintén 14 centimeter, vastagsága átlag 1 centimeter, szélessége pedig 2 centimeter. Ehhez képest sulya is jóval több s az összes példányok közt első helyen áll, mert 524 gramm. Ezen csak egyetlen név:

LVCIANVS OBR · I · SIG ✱

és a három császár kép látható DDD. NNN. jegyekkel.

Szerző ez után jelentését így folytatja:

E két bélyegen kívül még 11 töredék visel bélyegzést s 4 kis darabon semmi bélyeget nem találunk. E bélyegtelen darabok közül egy erősen ki van kalapálva, nyilván a kémlelő mesterek kedvéért. A három kis részletet is szorgos vizsgálat alá vették. Mindezek a 11 bélyeges darabbal együtt négy egész rudat képeztek annak idején, s brassói aranyművesek még ily állapotukra emlékeznek is. Elég vandali módon azonban a bélyegeken át vagdalták szét e darabokat, melyek közül csupán kettőn látjuk a mellképes alakok nyomait, egyikén az ülő nő képével. Az eredeti bélyegek se lehettek a megmaradt példányokról ítélve teljesen épek. Két helyen is látni az elhibázott bélyeg megújítását s megjegyzéseméltónak találok, hogy a hármass mellképesoportozatot ilyen elrontott bélyegre is felül ütötték s egy más darabnál javított alakban ismételve előállították. Ennek a szorgos

gondnak és figyelemnek részéről nagy jelentőséget tulajdonítottok.

Ép oly nagy gonddal látszott viseltetni a lebélyegző FL FLAVIANVS neve iránt, annyira, hogy egy helyen az elhibázott bélyegzést is megújítja. Végül meg kívánom említeni még, hogy a QVIRILLVS név itt is előfordul és pedig a s.-szent-györgyihez hasonlóképen, csak hogy egy töredéken, mely többet ennyinél nem tartalmaz: QVIRILLVS ET DIONISVS SIRM SIG a kalászszal.

A Lucianus bélyegnél megszakad a rud s itt bizonyára egy képesoport következett.

E darabok hossza 6—8 cm., súlyuk a 100 grammon felül jár s csupán a legkisebb darabkéé 6·87 gramm.

Dr. Rombauer Emil kir. főreáliskolai igazgatónak kérésre eszközölt szives lemérése szerint a brassói csoport együttvéve 2632·17 gramm. Ezzel szemben a s.-szent-györgyi rudak 2524·20 grammot nyomnak s így az egész lelet 5156·57 grammot képvisel.

Itt mindenekelőtt az a kérdés tolu előtérbe: minő viszonyt észlelhetünk leletünk sulya és a római font közt? Nagy Constantin idejéig a római libra, vagy régi pénzértékben az as alig szenvedett változást, mindazonáltal a hivatalosan felállított sulyok közt is némi eltérés, sőt teliratilag igazolva van a pondera auraria et argentaria*) létezése is. Csak így magyarázhatjuk meg, hogy például a Dunából Ruscsuk közelében kihalászott**) suly a rajta lévő X daczára, a mint Schimko a bécsi császári akadémiának 1854-ben előterjeszté, 5558·050 grammot, következőleg nem 10, hanem 17 római fontot nyomott. A krásznai aranyrudak együttes sulya is 15 római egész és kétharmad fontnak felel meg s az az első perczben plausibilisnek látszó feltevés, nintha minden rudban egy-egy római font képviselőjét bírónk, a császári korban 327, 453 grammra tehető római fonttól tapasztalható nagy eltérések miatt se tartható fenn. Egészen valószínű azonban, hogy a határállomásokon a barbarok mértékéhez alkalmazkodtak a rómaiak, de még ez esetben is oly nagy eltérés

*) Orelli 1530 v. a Corpus inscriptionum latinarum VI. köt. 282.

**) Corpus inscript. latin. III. köt. 784 v. X.

mutatkozik az egyes rudak sulya között, hogy azokat a forgalomra nézve egyenértékűnek nem tekinthetjük.

Részemről a mennyire az irodalom összevetéséből és a jeleknek Király Pál tanár urral együttesen eszközölt vizsgálatából egyelőre ítéletet mondhatok, itt egy római aranyékszerész vagy kereskedő kincsét vagyok hajlandó keresni. Következtetésemben egyenesen odáig megyek, hogy a görögös nevű Lucianusban feltételezem a szóban forgó kereskedőt, ki hatósági személyekkel FL(avius) FLAVIANVS pro(curatorral) igazoltatja az általa forgalomra szánt aranyrudak minőségét, hogy azokkal valahol Keleten alku szerint jó üzletet csinálhasson. A csupán két izben szereplő Quirillus és Dionisus a procuratori bureau (ratio) tagjai gyanánt tűnnek fel előttem, a mint azt Daciából például a procurator aurariarum mellé beosztott tab(ularius)*) és disp(ensator) es verna ab instrumentis tabulariorum**)) nevű tisztekről már régóta ismerjük. Hasonló állásu tisztviselők nemcsak a központokban, de a vidékeken s főleg a bányászatnál másutt is szerepelnek.

Azt a szintén kérdésbe jöhető feltevést, mintha a Sisciában felső Pannoniában létesített procurator,***)) kinek a vasbányák bérletére terjedt ki a hatásköre, vajjon nem szerepel-e Lucianus aranyrudjainak hitelesítésénél, azt hiszem már csak a territorialis különállás miatt se szükség czáfolgtatnunk, jöllehet ismét a Corp. inscript. latin. egy másik titulusa és pedig abból az időből, midőn az illető Dacia apulensisnek is procuratora lehetett (III. kötet 6575 sz.) T. Cl(audio) . . . Xenophanti . . . proc . . . argentiariarum Pannonicarum et Dalmatiarum létezését tartotta fenn. Az előbbi felirat is voltaképen Dalmatiara vonatkozik a VI. századból, mikor Cassiodor szerint Pannonia egy része is oda tartozott; az utóbbi pedig aranybányászat létezését szintén nem igazolja Pannoniában.

*) C. I. L. III. 1297. 1286. 1313.

**)) C. I. L. III. 1301. és 1315. sz. feliratok.

***)) Corpus inscript. latin. III. kötet 3953 l(ovi) o(ptimo) m(aximo) fulm(miatori) ful(guratori) sac(rum) F(lavius) verus Metrobalanus, proc(urator) Aug(usti) n(ostri) praepos(itus) splendidissim(i) voct(igalis) ferr(ariarum) per Asclepiaden ark(arium) stat(ionis) Lisc(ionis) v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito).

Alsó Pannoniában az aranybányászat egyáltalán nincs beigazolva s a Frusca Goraban előforduló *mons aureus*ból az 1885-ki budapesti országos kiállítás alkalmával onnan bemutatott érczok a vállalkozási kedvet nem fokozák.

Sokkal elfogadhatóbbnak tűnik fel az a nézet, hogy az épen Sirmium mellől historiatlag ismeretes nagyszerű kőfejtés vezetőjét kereshetjük Fl. Flavianus pro(curator) személyében. Nem terjeszkehdhetünk itt ki kellő részletességgel a nagyobb márványbányák administratiojára, csupán érinteni kívánjuk, hogy P. Luigi Bruzza*) a Róma előtt 1869-ben felfedezett márványtömbökről számos tisztviselő nevét deríté fel s a laterani két oszlopon ugyancsak utána ismeretes lett például e felirat: sub cur(a) Irenaei Aug. lib. proc(uratoris). Bruzza atya kutatásai a procuratorok egész sorával ismertetnek meg s miután a Diocletian által épen Sirmiumnál kivégeztetett négy keresztény martyrról szóló passióból tudjuk, hogy több száz munkás foglalkozott ott a philosophusok vezetése alatt, feltehető, hogy itt is egy császári procurator kezében összpontosult a vezetés.

Legvalószínűbbnek látszik azonban előttem egy ideiglenes pénzverő létezése, mely esetben Flavianus procuratornak Quirillus és Dionisus dispensatori segédei lehettek.

Hogy valósággal a pénzverő hivatal eljárásával van dolgunk, Flavianus bélyegformulája is kétségtelenné teszi. A *σειγμα* átalában próbát felállított árumintát jelent s midőn FL FLAVIAN VS PRO SIS ADDICMA kifejezéssel él, ezalatt nem csak azt érthetjük, hogy a lebélyegzés jeléül, hanem, hogy e rudak próba minták gyanánt jelöltetnek meg. A három minőségű próbarud a kémlelésnél most is szerepel s itt első minőségű szinaranyról obr(isum) p(rimae qualitatis) van szó. De a fémjelzés egy nemére utal a rudak egy részén látható hármás mellkép is. A mint a fogok elkülönítése a császárság és a senatus közt Augustus idejében végbement, mint Mommsen kimutatá, a pénzverés jogát teljesen Augustus ragadá magához. Utóbb 12 évvel a tanács a réz-

*) Iscrizioni dei marini grezzi (Annali di Institut) 1870 106—204 lapjain.

**) Passio Sanctorum quatuor Cormatorum Corojántól, a bécsi császári akademiának 1853. és Reundorfától Büdlinger Untersuchungen z. röm. Kaiser-schichte 1870.

pénz veretés jogát nyeré; míg a császár az arany és ezüst pénzeket vevé át s ebbeli jogát a császári kincstári igazgató útján gyakorlá. Egész Aurelianig Rómában összpontosul a birodalmi — pénzláb szerinti — éremverés s a provinciákban létezett pénzverők közül csakis az egyiptomi birt nagyobb jelentőséggel, mint a hol önálló pénzláb is létezett.*)

És most eljutottunk ahhoz a ponthoz is, hol a három kép személyeivel kell foglalkoznunk. Megfelelő analogiák nélkül határozott ítéletet mondani, épen nekem, ki a római bányászattal bensőbb összeköttetésben nem álló nummismatiával keveset foglalkozám, legalább is nehéz feladat. Teljes elismeréssel kell itt kiemelnem azért Király Pál barátom készséges támogatását s ha fejtegetéseimmal sikerül e pontban a valóságot megközelíteni, azt valóban annak az önfeláldozó gyámolításnak köszönhetem, melylyel a Corpus inscript. latinarum számos köteteit s az idevonatkozó irodalmat végig forgatni segített.

A császári hatalom egységét legelőször M. Aurelius törte meg, a ki Pius halála után annak elutasított fivérét, L. Commodust, vagy későbbi nevén L. Verust mindjárt trónralépése napján Kr. u. 161 márczius 8-án Augustus czimmal az uralkodói székben egyenjogu társává fogadá. Utóbb Verus halála után 177-ben saját egyetlen fiával Commodussal ismétlé ugyanezt. Ettől fogva a közös uralkodás bevett államformává minősült s utóbb hármas, sőt négyes alakban is alkalmazást nyert.**)

Ilyen közös uralkodást folytatott több felirat, nevezetesen a Corpus ins. latin. III. köt. 1564 sz. és 4053 sz. alattiak tanúsága szerint Kr. u. 198—211-ig a románizált pun császár Septimius Severus, kit az Illyriában állomásozott hadsereg kiáltott imperatorrá s ki Caracalla és Geta fiaival osztá meg uralmát. Bármilyen gyarló kézzel állítá is elé a véső e három mellképet, észrevehető, hogy a középső egyuttal nagyobb és idősebb s a két szélső egészen ifju alak.

De különben is a Corpus inscript. latinarum III. kötete 513 lapján 4035 szám alatt Paetovioból nemcsak a hármas uralkodás

*) Mommsen Römisches Staatsrecht. II. Bd. II. Abtheilung 987 l.

**) Mommsen Römisches Staatsrecht. Leipzig 1877. II. Auflage. II. Bd. II. Abtheilung 1110 és következő lapjai.

példáját látjuk meg, hanem egy felső Pannoniában ideiglenesen létezett pénzverő felől veszünk tudomást. Ime a felirat:

I · O · M · D
 DIDYMVS
 AVGGG · LIB
 EX NVMVL · P · P · S
 PRO · SALVTE · SVA · ET
 AVRELIAE
 ALEXANDRIAE
 CONIVGIS
 V · S · L · M
 APRO · ET · MAXIMO
 COS

J(ovi) o(ptimo) m(aximo) d(epulsori?) Didymus (trium Aug(ustorum) lib(ertus) ex nummul(ario) p(rovinciae) P(annoniae) s(uperioris), pro salutē sua et Aureliae Alexandriae conjugis v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito) Apro et Marimo co(n)s(ulibus).*)

Ime tehát Aper és Maximus consulok idejében Kr. u. 207-ben egy nummularius fogadalmi oltárt emel. Ilyen ideiglenes pénzverőt kell aranyrudaink után Sirmiumban feltételezni s a három alak középsőjében maga Septimius Severus, két oldalt pedig a szintén augustusi czimet viselő fiai vannak megörökítve. Ezekből önkényt következik, hogy a képcsoporttól jobbra látható három D jelentése se lehet egyéb, mint Domini, és a balra eső három N-e pedig nostri. Az egész betű csoport jelentése:

(augusti) D(omini)

N(ostri tres)

Csakhogy a Lucianus neve után következő chryisma alapján már az első hiradók sokkal későbbi és épen a Nagy Constantin utáni időszakra hajlandók becses leletünket helyezni. Hogy e feliratok tanulmányozása ellenkező nézetre vezetett engem, a fennebbiek után felesleges is mondanom.

Való igaz, miszerint a keresztény vallást Nagy Constantin államvallássá minősítve, a Krisztus monogramm használatára a birodalmi tisztviselők csak ezután nyertek jogosultságot. Azonban

*) A D valószínűleg D(olicheno.)

imperium alattvalói közt a kereszténység jóval ezt megelőzőleg tért foglalt s Nero kegyetlenkedései után csupán Trajan, Hadrian, Marc Aurel, Decius léptek fel a római nép sürgetése folytán a mind inkább terjedő új hit ellen, miután az ó-római szellem hívei, a kereszténység titokszerű istenének büntető kezétől származtatá a birodalomra nehezedő csapásokat. Ezután egy félszázadon át békében terjedhetett az új hit s még a hadsereg és hivatali testületek tagjai közül is számosan hódoltak neki, úgy, hogy Diocletian 303-ban megkezdett borzasztó üldözése először is a hadseregben és udvari hivatalokban álló keresztényeket sújtá.

Daciából három izben látjuk megörökítve a kereszténység terjedését. A Corpus inscript. latin. III. kötetének 866 számú feliratában Aurelius Babus veteranus a mai Kololozsvárban (Napoca) leányának állított síremlék alá ezt a titkos keresztény jelt véseti:

D	megtoldva azt e pogány formulával S(it) T(ibi) T(erra) L(evis)!
S T	

A közel Potaissából (Torda) az Ephemeris epigraphica IV. kötetének 62 lapján 136 szám alatt épen ezt a jelt találjuk:

Végre Király Pál dévai realiskolai tanár a sarmizegethusai Mithraeum (Budapest 1886 a m. tud. Akademia archaeologiai bizottságának kiadványa) czimű monographiája 94 lapján a jelenleg a délmagyarországi történelmi régészeti társulat temesvári muzeumában őrizett Mithra reliefen a Krisztus nevét symbolisáló keresztet hétszer olvasta le, és pedig X alakban kétszer, X alakban ötször.

De Rossi szerint az egyszerű X a jelzések közt legrégebbi A X alak

BENE MERENTI IN X

268-ból Kr. u. fordul legelőször Rómában elő, de mint király, megjegyzi, jóval elébb kelle Daciába jutnia, hogy ott annyira meghonosodjék. A potaissai s a phoeniczai Taura emlékeztető jel, még később a IV. században terjedt el Rómában.

Pannoniából hétszer fordul elé a Krisztus monogramja. Kettő a pécsi sirkamara falképen, kettő az 1780-ban u. ott fel-

fedezett 13 keresztény sir közelében és pedig \times^p és \times^p alakban jelentkezett. A n. muzeumban egy mécesesen találjuk ezt az \times^p alakot s ugyanott két bronz amulette is őrzi azt. Mindezt dr. (Czobor Béla*) őskeresztény műemlékek a n. muzeumban cz. értekezésében Constantin jegyének véve a IV. századot követő időkre hajlandó helyezni. Ugy, de a krásznai aranyak bélyegeiben mutatkozó \times^p olyan jegy, mely Rossi szerint már a III. században ismeretes Rómában

PAX DOMINI ET \times^p CVM FAVSTINO

s így a Constantin korát jóval megelőzi ott is, úgy, hogy Constantin ismeretes égi jelenése után nem datálható semmi esetre.

Septimius Severus idejében különben is általános nyugalmat élvezett a kereszténység, úgy, hogy Lucianus, a mi gazdag görög főmárusunk még a hatósággal folytatott érintkezésben is bizvást alkalmazhatá azt úgy saját bélyege, mint tartózkodási helye Sirmium betüivel ékitett Ceres képe alá.

És ezzel eljutottam a többi jelek értelmezéséhez. A női kép: Ceres, valamint a búzakarász és a Ceres meg Quirillus bélyegével egyszer társuló csillag mind az arany képleges jelei.

Felfogásom szerint Lucianus, a nevéből is görögnek minősíthető kereskedő tán épen a daciai bányákból beszerzett arannyal élénk üzletet folytatva szállítá vagy szállittatá e rudakat a Bodza-szorosán keresztül Keletre, hol Tyra, Olbia görög eredetű gyarmatok képezék a legközelebbi emporiumokat. Aranya első minőségű szinarany s ezt bélyegjegyében is kifejezi:

LVCIANVS OBR · I · SIG

A pannoniai városokban általában az arany és ezüstmivesség nagyban virágzott. A régi Savariában (Szombathely) százával ásák ki az olvasztó tégelyeket, minökből a vasmegyei muzeum igen szép collectiot mutathat fel. Hasonlót mondhatom Brigetiumról. A szomszédos Meesiából Viminacium (Kostolác) épen egy ezüstmives emlékkövét birja (Eutyclusfaber argentarius C. I. L. III. köt. 1652 sz.)

*) De Rossi Inscriptiones christianae I. 10 sz.

**) Archaeol. Értesítő 1879. 5 sz. 169 lap.

Az ilyen ékszerészek által felhasznált arany nagy része Dacia ereinek aknázása idején sokkal hamarabb eljuthatott innen, mint például a radsadti Alpokból Gastein mellől, hol a római aranybányászat kimutatható. És Dacia nemcsak hogyeiből szolgáltatá a legjobb minőségű aranyat, hanem folyóiból bőven mosták azt, úgy, hogy e tekintetben is tulszárnyalta a Drava-, Lavant-, Möllmenti aranymosásokat, honnan különben is Aquileja virágzó műipara és háztartási fényűzése emészté föl a legközelebbi vidék fémtermelését.

Midőn tehát a krásznai aranyrudak származási korát fejtegetjük, nem szabad figyelmen kívül hagynunk a Pontus partján és az Al-Duna mentén akkor létezett mixhellen városok (Olbia, Tyras stb.) ipari tevékenységét se. E városok még Kr. e. V. századtól datálható műipar székhelyeivé minősültek, honnan Hampel József*) szellemes kifejezése szerint, mint megannyi, hőcentrumból sugározta a mivelődési eszmék éjszak felé, hol lassanként három művészi regio alakult ki egymás felett. Legalul a classicus hatásokból táplálkozó görög gyarmatok. Ezekkel közvetlen érintkezésben a smythe néven ismert s classicus motívumokból alakító skytha. Attól odább a Szarmat lapályon és Sziberia vadonjai felé a nálunk annyiféle lelettel képviselt barbar művészet.

Kell-e mondanunk, hogy a daciai aranyak s azzal üzérkedő társadalmi osztálynak hálásabb piacza alig létezett e városoknál? A mai Galacz tájára kivezető Bodza-folyó pedig azt a természetes utat jelölé meg, mely későbbi tervezőknél is a rövidség előnyével már sokszor emlegetés tárgyát képezé. Az első felelős ministerium nevében gróf Széchenyi István által benyújtott erdélyi vasút esatlakozása itt vala kijelölve Kelet felé s csakis belöldi városaink érdekei és Bukarest világforgalmi aspiratioi szorithatták azt háttérbe. És a római kormányzat a Háromszéken létező katonai állomások egyikét: a komollóit nem épen a bodzai szoros biztosítására látszik-e létesíteni? Csakhogy a határhegység (Alpes bastarnicae) rengetegeiben a III. század elején, mikorrá az aranyrudak készítését helyezhetjük, a vagyonsbiztonságot portyázó barbarok veszélyeztethették. Mommsen szerint (Römische

*) Hampel József. A nagy-szént-miklósi kincs. Archaeol. Értesítő 1884. 1—660 lap.

Geschichte V. Bd. Die Provinzen 286—7 lapjain) a legkülönfélébb népsöpredékből összeverődött rablóhordák a városok kapui elé merészkedtek s vakmerő nyilaik olykor a védő falakon is átröpültek. És ha már a mezői munka se eshetett meg katonai fedezet nélkül, hogy indulhatott volna védelem nélkül egy nagy értékű szállitmány tulajdonosa neki az erdős vadonnak? Bizonyára el volt ilyennel látva az aranyrudak egykori birtokosa; de váratlan meglepetés, vagy tulerő ellenében szenvedett vereség miatt menekülés közben rejté, vagy veszté el kincsét, hogy azt soha többé vissza ne kapja. Így képzelem én e rudak sorsát s azokban az említett városok valamelyikébe ötvösmunkák czéljaira szánt küldeményt látok. Az illető város pedig vagy közvetlen be valamár kebeleztve a római birodalomba, vagy annak befolyása alatt állott, úgy, hogy az oda vitt arany minőségének hitelül a kereskedők valamely állami tisztség bélyegzését s itt épen a sirmiumit valának kénytelenek felmutatni.

Ezekben adhatom eddigi tanulmányom rövid eredményét.

Téglás Gábor.